

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 april 2016
(OR. en)

8408/16

COEST 113
ENV 255
RECH 112
ENER 136
TRANS 145
TOUR 1
MARE 1
AELE 35
COTRA 9

FÖLJENOT

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
inkom den:	28 april 2016
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr:	JOIN(2016) 21 final
Ärende:	GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET - En integrerad EU-politik för Arktis

För delegationerna bifogas dokument – JOIN(2016) 21 final.

Bilaga: JOIN(2016) 21 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 27.4.2016
JOIN(2016) 21 final

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

En integrerad EU-politik för Arktis

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

En integrerad EU-politik för Arktis

INLEDNING

Ett säkert, stabilt, hållbart och välmående Arktis är viktigt inte bara för regionen, utan även för Europeiska unionen (EU) och världen. EU har ett strategiskt intresse av att spela en nyckelroll i Arktis.

Åtta stater har områden inom Arktis: Kanada, Konungariket Danmark¹, Finland, Island, Norge, Ryssland, Sverige och Förenta staterna. Tre EU-medlemsstater är således också arktiska stater, medan Island och Norge är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet². Arktis är hem för flera ursprungsbefolkningar³. Den arktiska regionen omfattar också Norra ishavet och angränsande vatten. Även om de arktiska staterna har huvudansvaret för att hantera frågor inom sina territorier, kan många av de frågor som påverkar den arktiska regionen, och som tas upp i detta gemensamma meddelande, åtgärdas mer effektivt genom regionalt eller multilateralt samarbete. Det är därför som EU:s engagemang är viktigt.

Detta gemensamma meddelande bygger på tidigare initiativ⁴ och argumenterar för en EU-politik som är inriktad på att främja **internationellt samarbete** som ett svar på **klimatförändringens** inverkan på Arktis känsliga miljö, och på att främja och bidra till **hållbar utveckling**, särskilt i den europeiska delen av Arktis.

Under de senaste åren har Arktis fått en alltmer framträdande roll i samband med **klimatförändringen**⁵. Uppvärmningen av Arktis sker nästan dubbelt så snabbt som det globala genomsnittet. Medan det tidigare nästan enbart var klimatförändringens inverkan på Arktis som uppmärksammades, har medvetenheten nyligen ökat om att återkopplingskretsloppen gör att Arktis börjat bidra till klimatförändringen. Att förstå denna dynamik och bidra till att utarbeta särskilda strategier för att begränsa och anpassa sig till

¹ Konungariket Danmark består av Danmark, Grönland och Färöarna.

² Island och Norge är också associerade till EU:s ramprogram Horisont 2020 för forskning och innovation.

³ Samerna och inuiterna är de enda nationellt erkända ursprungsbefolkningar som delvis lever på EU-medlemsstaternas territorium. Grönland har nära förbindelser med EU på grundval av sin ställning som ett av de utomeuropeiska länder och territorier som är associerade med EU.

⁴ Särskilt (KOM/2008/0763 slutlig), (JOIN(2012) 19 final) samt (SWD(2012) 182 final) och (SWD(2012) 183 final).

⁵ I kommissionens meddelande *En EU-strategi för klimatanpassning* (COM(2013) 216 final) nämns uttryckligen att Arktis är särskilt sårbart för klimatförändringens effekter.

klimatförändringen i Arktis kommer att utgöra en del av EU:s bredare satsning för att bekämpa klimatförändringen⁶.

Det behövs anpassningsstrategier för att hjälpa invånarna i Arktis att möta de allvarliga utmaningar som klimatförändringen innebär. EU:s politik för Arktis kommer att vara en viktig del i genomförandet av den övergripande överenskommelse som nåddes vid den 21:a partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar i december 2015, som innehåller en global handlingsplan för att begränsa den globala uppvärmningen till under 2 °C. Europeiska unionen ser Parisavtalet som ett långtgående, välavvägt, rättvist och rättsligt bindande avtal som utgör en avgörande vändpunkt i riktning mot heltäckande och kollektiva globala åtgärder mot klimatförändringen. När det genomförs kommer Parisavtalet att påskynda övergången till en klimattålig och klimatneutral global ekonomi.

Med tanke på Arktis viktiga roll för att reglera jordens klimat och som lagringsplats för långväga föroreningar har EU en skyldighet att skydda **miljön i Arktis** och stärka ekosystemens motståndskraft.

EU bör också främja en **hållbar utveckling** i Arktis, med beaktande av såväl de traditionella försörjningsmöjligheterna för regionens invånare och effekterna av den ekonomiska utvecklingen på Arktis känsliga miljö. EU bör bidra till att stärka de arktiska samhällenas ekonomiska, sociala och miljömässiga motståndskraft.

Ett antal av EU:s verksamheter och beslut påverkar den ekonomiska utvecklingen i den arktiska regionen⁷. Exempelvis är EU en stor konsument av produkter från de arktiska staterna, t.ex. fiskprodukter och energi⁸. Investeringar från europeiska företag kan främja en hållbar utveckling i regionen, eventuellt med stöd av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och initiativ inom ramen för investeringsplanen för Europa. Enligt en nyligen offentliggjord rapport uppskattas investeringsmöjligheterna enbart i Barentsregionen till 140 miljarder euro⁹. Regionala ”strategier för smart specialisering”, i kombination med EU-medel, kan bidra till att utveckla lokala modeller för hållbar tillväxt och nya arbetstillfällen i den europeiska delen av Arktis, med möjliga fördelar i hela EU. Det kommande finländska ordförandeskapet för Arktiska rådet (2017–2019) kommer att erbjuda ett tillfälle att införliva EU:s idéer och initiativ i Arktiska rådets arbete.

Under de senaste åren har den arktiska regionen fått en viktigare roll i **internationella förbindelser** på grund av dess ökade miljömässiga, sociala, ekonomiska och strategiska betydelse. EU bidrar redan avsevärt till forskning om, satellitobservationer av och regional

⁶ I enlighet med EU:s klimat- och energiram för 2030 som stats- och regeringscheferna antog vid Europeiska rådets möte den 23–24 oktober 2014 (EUCO 169/14).

⁷ Rapport om *EU Arctic Footprint and Policy Assessment*, EcoLogic, Berlin, 2010 (http://arctic-footprint.eu/sites/default/files/AFPA_Final_Report.pdf).

⁸ 24 % av de fiskprodukter som EU importerade 2014 kom från Norge, vilket motsvarar 1,5 miljoner ton till ett värde av 4,8 miljarder euro. (Källa: Eurostat/EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter). En tredjedel av EU:s oljeimport och två tredjedelar av gasen härrör från Norge och Ryssland (källa: Eurostat).

⁹ *A Strategic Vision for the North*, Paavo Lipponen, maj 2015.

utveckling i Arktis samt till arbetet i Arktiska rådet¹⁰, där länder utanför Arktis, t.ex. Kina, Indien, Japan, Sydkorea och Singapore nu har observatörsstatus.

Även om de förändringar som påverkar Arktis skapar möjligheter för lokalsamhällena kan de också öka spänningen i regionen, t.ex. genom konkurrens om resurser och ökad ekonomisk verksamhet. Internationella rättsliga ramar, t.ex. Förenta nationernas havsrättskonvention och Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring, omfattar även Arktis. Det är nu viktigare än någonsin att se till att Arktis förblir ett område med fred, välstånd och konstruktivt internationellt samarbete.

Världens hav är viktiga resurser, men utsätts för allt större påfrestningar och riskerar att skadas ytterligare om den ökande verksamheten inte hanteras på rätt sätt. Det är i detta sammanhang som EU försöker driva på agendan för förvaltning av haven. Behovet av en stabil ram för god förvaltning är särskilt stort i Arktis: stora delar av de fria havsområdena utanför nationell jurisdiktion omfattas för närvarande inte av särskilda arrangemang för hantering av ekonomisk verksamhet och den vetenskapliga kunskapen om havsområdet är otillräcklig. Därför återstår mycket arbete för att skydda det öppna havet i Arktis med tanke på klimatförändringen och människans ökande verksamhet i regionen.

Mot denna bakgrund har flera medlemsstater under de senaste åren offentliggjort nationella politiska ramar avseende Arktis¹¹. Rådet och Europaparlamentet uppmanade 2014 kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att utarbeta en integrerad strategi för frågor som rör Arktis och att utveckla en mer enhetlig ram för EU:s åtgärder och finansieringsprogram. Som svar på detta föreslås därför en integrerad EU-politik för Arktis inom tre prioriterade områden:

1. Klimatförändring och skydd av miljön i Arktis.
2. Hållbar utveckling i och kring Arktis.
3. Internationellt samarbete om frågor som rör Arktis.

EU bör fästa särskild vikt vid forskning, vetenskap och innovation, vilket kommer att spela en viktig roll inom samtliga tre prioriterade områden. Åtgärderna inom de prioriterade områdena bör bidra till genomförandet av Agenda 2030 och vara i linje med de 17 mål för hållbar utveckling som FN antog i september 2015.

¹⁰ Tre EU-medlemsstater (Finland, Konungariket Danmark och Sverige) är fullvärdiga medlemmar i Arktiska rådet, medan sju EU-medlemsstater (Frankrike, Tyskland, Italien, Nederländerna, Polen, Spanien och Förenade kungariket) är observatörer.

¹¹ Konungariket Danmark, Finland, Tyskland, Italien, Polen, Sverige och Förenade kungariket, Nederländerna, Frankrike och Spanien kommer att offentliggöra policydokument om Arktis eller polarområdet 2016. Till de länder utanför EU som har offentliggjort strategier eller policydokument avseende Arktis hör Kanada, Island, Indien, Japan, Norge, Ryska federationen och Amerikas förenta stater.

1. KLIMATFÖRÄNDRING OCH SKYDD AV MILJÖN I ARKTIS

Problemen

Klimatförändringen utgör en betydande risk. Dess effekter är påtagliga i Arktis, där sommaristäckets omfattning har minskat med mer än 40 % sedan 1979¹². Känsliga arktiska ekosystem är hotade och ursprungsbefolkningarnas utkomstmöjligheter påverkas direkt av klimatförändringen. I en av de kallaste delarna i världen håller permafrosten på att tina, vilket leder till att land läggs under vatten och till att livsmiljöer utarmas och infrastruktur skadas, med potentiella förluster som beräknas uppgå till hundratals miljarder euro¹³. De stigande temperaturen bidrar till att det grönländska istäcket smälter, vilket höjer havsnivåerna ytterligare och spelar en roll när det gäller att förändra nederbördsmonstren på norra halvklotet.

För att hantera denna utveckling krävs ett närmare och mer integrerat samarbete om klimatanpassning i Arktis samt minskade växthusgasutsläpp.

Enligt den femte utvärderingsrapporten från FN:s forskningspanel i klimatfrågor har permafrostens temperatur ökat i de flesta regioner sedan början av 1980-talet¹⁴. Upptiningen av permafrosten gör att växthusgaser frigörs och i allt högre grad når ut i atmosfären. Permafrostens upptining skulle kunna leda till utsläpp av koldioxid och metan motsvarande flera gånger dagens årliga utsläpp av växthusgaser från antropogena källor (t.ex. användning av fossila bränslen). Detta skulle kunna leda till förändringar för såväl Arktis som det globala klimatet.

Arktis är hem för många känsliga ekosystem som i sin tur är hem för många endemiska arter. Mer än hälften av världens våtområden, som är av avgörande betydelse för vattenrening, översvämningsskydd och kustremsoarnas stabilitet, finns i de arktiska och subarktiska regionerna. De arktiska marina ekosystemen är av avgörande betydelse för fisket med tanke på fiskens roll i botten av viktiga näringskedjor. Dessa ekosystem påverkas inte bara av klimatförändringen, utan även av utsläpp och invasiva främmande arter. Bevarandet av den biologiska mångfalden och hållbarheten för ekosystemen i Arktis kommer fortsatt att vara en global utmaning.

Politiska åtgärder

1.1 Forskning

Grundläggande för våra insatser är en bättre förståelse för de skeenden som regionen står inför, och av denna anledning ger EU omfattande bidrag till **forskning om Arktis**. Under de

¹² Se t.ex. <http://climate.nasa.gov/vital-signs/arctic-sea-ice/>

¹³ T.ex. till följd av havsisens minskade tjocklek och omfattning, mindre förutsägbart väder, kraftiga stormar, höjda havsnivåer, ändringar av de säsongsbundna smält- och frystidpunkterna i floder och sjöar, ändringar av snötäckets typ och tidsperiod, ökad undervegetation, tinande permafrost samt stormrelaterad erosion som i sin tur orsakar stora markförluster i vissa regioner vilket leder till att hela samhällen måste flyttas i vissa kustområden.

¹⁴ Vid 2000-talets slut kan den areal som täcks av permafrost ha minskat med mellan 37 och 81 %.

senaste decennierna har ansträngningar gjorts för att genomföra program för observation och övervakning av Arktis samt ett antal forskningsprojekt. Ändå är våra kunskaper om de arktiska systemen, deras funktioner och de möjliga åtgärderna för att hantera de olika pådrivande faktorerna fortfarande mycket bristfälliga.

EU väntas bibehålla nuvarande finansieringsnivåer för arktisk forskning (runt 200 miljoner euro under det senaste decenniet) inom programmet Horisont 2020 (2014–2020). EU har redan anslagit **40 miljoner euro för arbetsprogrammet för 2016–2017** till forskning med anknytning till Arktis. Detta program ska inriktas på ett integrerat observationssystem som syftar till att undersöka den inverkan som förändringarna i Arktis har på vädret och klimatet på norra halvklotet, och klimatförändringens effekt på den arktiska permafrosten och dess påverkan på samhällsekonomin. Dessutom tillhandahåller de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) finansiering för forskning och innovation när det gäller klimatförändringen och den arktiska miljön.

En hörnsten i EU:s insatser för forskningen om Arktis kommer att vara **initiativet EU-PolarNet**, som stöder ett EU-omfattande konsortium med expertkunskap och infrastruktur för polarforskning där syftet är att bättre integrera Europas vetenskapliga och operativa kapacitet i polarområdet. Tjugotvå europeiska forskningsinstitutioner kommer att utveckla och färdigställa ett integrerat europeiskt polarforskningsprogram inom ramen för EU-PolarNet. Projektet omfattar också samarbete med forskningsorganisationer från Kanada, Ryssland och Förenta staterna.

EU:s forskning om klimatförändringen i Arktis kommer också att få stöd av **EU:s rymdprogram**. Den operativa infrastrukturen och de operativa tjänsterna inom Copernicus kommer att bidra till forskningen om Arktis, bl.a. i fråga om väderövervakning, övervakning av klimatvariabler och istjocklek, samt bättre havsmodellering. Europeiska kommissionen kommer dessutom att stödja genomförandet av Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System – en tvärvetenskaplig forskningsinfrastruktur utspridd över Svalbard, med deltagare från flera länder, som kommer att bidra till en framtida övervakning av hela Arktis.

EU bör fortsätta att främja och underlätta ett effektivt internationellt vetenskapligt samarbete genom att stödja **transnationell tillgång till forskningsinfrastruktur och öppna dataresurser** för att förbättra de politiska och ekonomiska kopplingarna samt bibehålla goda förbindelser med viktiga länder i regionen. Dessutom bör EU fortsätta att stödja arbetet i expertgruppen¹⁵ om internationella forskningsinfrastrukturer.

EU bidrar genom Horisont 2020 till initiativ för observation av hela Arktis, t.ex. de som främjas av Arktiska rådet genom SAON¹⁶ eller initiativet GEO Cold Region¹⁷, i syfte att genom forskning förbereda inrättandet av operativa system som finns på plats under lång tid.

¹⁵ Carnegie-gruppen (Carnegie Group of G8 +5 Science Advisers) har inrättat en expertgrupp (Group of Senior Officials, GSO) om globala forskningsinfrastrukturer för att nå samsyn i frågor som t.ex. styrning, finansiering och förvaltning av storskaliga forskningsinfrastrukturer. Europeiska kommissionen är medlem i expertgruppen.

¹⁶ Sustaining Arctic Observing Networks: <http://www.arcticobserving.org/>.

¹⁷ <https://www.earthobservations.org/index.php>.

1.2 Strategier för begränsning av och anpassning till klimatförändringen

Som svar på den utmaning som klimatförändringen innebär för Arktis är EU:s mål, i linje med Paris-avtalet, att **begränsa de globala genomsnittliga temperaturökningarna** till klart under 2 °C och göra insatser för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C. EU har redan åtagit sig att minska sina totala växthusgasutsläpp med 40 % fram till 2030 och med 80 % fram till 2050, jämfört med 1990-års nivåer. Åtagandet avseende 2030 kommer att uppnås genom genomförandet av EU:s planerade nationellt fastställda bidrag, i enlighet med Paris-avtalet. EU har också åtagit sig att spendera 20 % av EU-budgeten på klimatrelaterade mål.

Eftersom klimatförändringen är en utmaning som omfattar polarområdena är EU redo att arbeta med de arktiska staterna, ursprungsbefolkningarna och berörda arktiska regionala och multilaterala forum för att utbyta erfarenheter, expertkunskaper och information om **klimatförändringen och dess effekter och sätt att anpassa sig till och stå emot dessa**. Syftet är att utarbeta en långtgående agenda för anpassning till klimatförändringen för den arktiska regionen.

EU bör arbeta med regionerna i Arktis för att utarbeta lämpliga anpassnings- och begränsningsåtgärder som tar hänsyn till den lokala situationen och de arktiska regionernas särskilda förutsättningar. EU kan delvis göra detta genom de **europiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna)**,¹⁸ som integrerar klimatåtgärder med åtgärder på andra politikområden.

Vid sidan av åtagandena om att minska utsläppen av koldioxid fram till 2030 och 2050 bör EU **bidra till de internationella ansträngningarna för att begränsa utsläppen av kortlivade klimatpåverkande ämnen såsom sot och metan**, som ytterligare påskyndar klimatförändringarna i Arktis. Sot, som bildas vid förbränning och är upp till 1 500 starkare än koldioxid, påskyndar smältningen av is och snö. Metan är en annan växthusgas och är 20 gånger starkare än koldioxid. Den tros finnas lagrad i enorma mängder under den arktiska permafrosten. EU skulle kunna begränsa utsläppen med hjälp av konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar, det ändrade Göteborgsprotokollet, kommissionens förslag till luftkvalitetspaket samt klimatkoalitionen för att minska kortlivade föroreningar, och genom deltagande i initiativ från Arktiska rådet såsom arbetsgruppen om sot och metan (Task Force on Black Carbon and Methane).

1.3 Miljöskydd

EU strävar efter att skydda, bevara och förbättra miljön, även i regionen i stort, för de som bor där i dag och för framtida generationer. EU bör fortsätta sitt engagemang i **multilaterala miljöavtal** som också har särskild betydelse för Arktis, och uppmuntra ett genomförande av dessa¹⁹. EU bör uppmuntra en fullständig efterlevnad av bestämmelserna i Förenta

¹⁸ 25 % av medlen i ESI-fonderna (2014–20) är öronmärkta för klimatåtgärder.

¹⁹ Till dessa hör konventionen om biologisk mångfald, konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, konventionen om skydd av flyttande vilda djur, avtalet om bevarande av afro-urasiska flyttande vattenfåglar, Bernkonventionen, den internationella konventionen för

nationernas havsrättskonvention, som betraktas som internationell sedvanerätt, inbegripet skyldigheten att skydda och bevara havsmiljön.

EU bör också arbeta med partner för att **främja en hög nivå på skyddet av den biologiska mångfalden** i syfte att hejda förlusten av biologisk mångfald och nå de globala 2020-målen för biologisk mångfald. EU bör **främja inrättandet av marina skyddsområden** i Arktis, eftersom dessa områden är viktiga när det gäller att bevara den biologiska mångfalden. EU bör också samarbeta med de arktiska staterna och andra internationella partner för att inom ramen för Förenta nationernas havsrättskonvention utarbeta ett instrument för bevarande och hållbar användning av den biologiska mångfalden i marina miljöer, på områden som inte omfattas av nationell jurisdiktion.

Invånarna i Arktis utsätts för allt högre nivåer av **föroreningar och tungmetaller** som hamnar i Arktis näringsväv²⁰. EU bör fortsätta att stödja arbetet på internationell nivå för att förbjuda eller fasa ut användningen av långlivade organiska föroreningar i miljön fram till 2020²¹. I detta hänseende är det viktigt att alla arktiska stater genomför Stockholmskonventionen på ett effektivt sätt. EU bör uppmuntra en snar ratificering av Minamatakonventionen i syfte att förhindra och minska kvicksilverutsläppen. Med tanke på dess omfattande avfallslagstiftning bör EU dela med sig av sina erfarenheter och bästa praxis i fråga om den cirkulära ekonomin till de arktiska staterna.

Åtgärderna mot **invasiva främmande arter** bör inbegripa såväl frivilliga insatser, t.ex. de som föreslås i Internationella sjöfartsorganisationens riktlinjer för kontroll och hantering av påväxt på fartyg, som obligatoriska åtgärder. Åtgärderna bör utgå från EU:s och medlemsstaternas erfarenheter av att hantera vissa spridningsvägar, däribland åtgärder som vidtagits inom ramen för den internationella konventionen om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment som antogs 2004. EU bör således vidta alla åtgärder som är lämpliga för att uppmuntra alla signatärer att ratificera konventionen.

EU bör åta sig att samarbeta nära med medlemsstaterna, Ospar-konventionen och andra aktörer kring **olje- och gasverksamhet** i syfte att främja antagandet av en mycket hög nivå när det gäller förebyggande av större olyckor och miljöövervakning. EU bör vara redo att dela med sig av bästa praxis i fråga om regler²² och teknik till internationella partner för att stödja säkerheten och bevarandet av miljön i regionen. EU bör därför välkomna Arktiska rådets samarbetsavtal om beredskap för och insatser vid marina oljeföroreningar i Arktis.

reglering av valfångsten, Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar och konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten (Ospar).

²⁰ Se t.ex. 2009 års AMAP-utvärdering: Human health in the Arctic, <http://www.amap.no/documents/doc/amap-assessment-2009-human-health-in-the-arctic/98>.

²¹ Särskilt långlivade organiska föroreningar, mycket långlivade och mycket bioackumulativa ämnen samt långlivade, bioackumulativa och giftiga ämnen.

²² T.ex. direktivet om säkerhet till havs (2013/30/EU).

2. HÅLLBAR UTVECKLING I OCH KRING ARKTIS

Problemen

Den arktiska regionen står inför särskilda utmaningar när det gäller en hållbar ekonomisk utveckling. Jämfört med andra delar av Europa har den europeiska delen av Arktis en gles befolkning spridd över ett stort område och kännetecknas av brist på transportförbindelser, t.ex. vägar, järnvägar eller flygförbindelser i öst-västlig led. Den vidare arktiska regionen är rik på naturresurser såsom fisk, mineraler, olja och gas²³. Bristen på markbaserade kommunikationer innebär att rymdinfrastruktur har en allt viktigare roll att spela när det gäller att förbinda människor och företag, och när det gäller att tillgodose de arktiska samhällenas behov i fråga om utbildning, hälsa, språk och kultur.

Den europeiska delen av Arktis har också en avsevärd potential när det gäller att stödja tillväxten i resten av Europa. Men eftersom EU för närvarande inte har en komplett förbindelse för trafik i nord-sydlig riktning skulle man kunna undersöka fördelarna med att stärka förbindelserna med Arktis genom transeuropeiska nät, t.ex. från Finland till Norge, vilket skulle ge tillträde till Norra ishavet.

Via sina medlemsstater och sina nära band till Island och Norge (såsom medlemmar av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet) och till Grönland,²⁴ kan EU få stort inflytande över utvecklingen av den europeiska delen av Arktis genom tillämpning av sina regler med betydelse för EES²⁵ och användning av finansiella instrument. Samarbetet mellan länder och regioner i det europeiska Arktis har varit gott, t.ex. inom ramen för Barentsrådet och den nordliga dimensionens politiska ram.

EU:s sammanhållningspolitik stöder investeringar och kapacitetssupplyggning i det europeiska Arktis, med tonvikt på forskning och innovation, små och medelstora företags konkurrenskraft och stöd till omställningen till en koldioxidsnål ekonomi²⁶. Andra viktiga källor till projektfinansiering i regionen är EU:s program för territoriellt samarbete, t.ex. Interreg Nord-programmet, Bothnia-Atlantica-programmet, Östersjöprogrammet och programmet Norra randområdet och Arktis, samt programmen för gränsöverskridande samarbete Karelia och Kolarctic inom det europeiska grannskapsinstrumentet. EU bör arbeta för att stärka samarbetet, synergier och komplementariteten mellan dessa program och andra finansieringskällor i regionen. Infrastrukturprojekt har hittills visat sig vara svåra att

²³ US Geological Survey beräknade i en bedömning från 2008 att området norr om polcirkeln innehåller 13 % av världens oupptäckta tekniskt utvinningsbara oljeresurser och 30 % av världens oupptäckta naturgasresurser.

²⁴ Grönland är inte medlem i Europeiska unionen. De långvariga förbindelserna med Grönland bekräftades genom undertecknandet 2015 av den gemensamma förklaringen av Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönlands regering och Danmarks regering, å andra sidan, om förbindelserna mellan Europeiska unionen och Grönland.

²⁵ I enlighet med artikel 102.1 i EES-avtalet.

²⁶ Under perioden 2014–2020 har mer än 1 miljard euro anslagits till investeringar i norra Finland och Sverige inom ramen för målet för investeringar i sysselsättning och tillväxt, vilket kommer att kompletteras av nationell offentlig och privat medfinansiering.

utveckla, och nationella och regionala myndigheter har klargjort att de ser ett behov av en mer samordnad och verkningsfull EU-finansiering på detta område²⁷.

Klimatet i den arktiska regionen gör det också till en idealisk plats för innovation av teknik och tjänster för kalla klimat. Hårda klimatförhållanden och den ömtåliga miljön kräver särskild teknik och kunskap för att möta höga miljökrav. Möjligheter i den ”gröna ekonomin”, t.ex. hållbara energisystem med flera källor, ekoturism och livsmedelsframställning med låga utsläpp, skulle kunna vidareutvecklas. Europeiska kommissionen kommer att hjälpa till att övervaka möjligheterna till hållbar ekonomisk verksamhet, bl.a. inom den ”blå ekonomin” med vattenbruk, fiske, havsbaserad förnybar energi, havsturism och marin bioteknik. Även om variationerna kommer att vara stora inom detta enorma område förväntas energi vara en tillväxtsektor och kan inbegripa land- och havsbaserad vindkraft, havsenergi, geotermisk energi och vattenkraft.

Politiska åtgärder

2.1 Stöd till hållbar innovation

EU bör stödja **utvecklingen av innovativ teknik** i Arktis. Denna teknik skulle kunna tillämpas på en lång rad verksamheter, t.ex. utveckling av avancerade material som kan fungera under extrema förhållanden i den arktiska vintern, vilket skulle kunna stimulera investeringar i energieffektiva lösningar och lösningar med förnybar energi. Sådan teknik kan ge stora sociala och ekonomiska vinster i och utanför Arktis. Förutom Horisont 2020 tillhandahåller ESI-fonderna finansiering för forskning och innovation i den europeiska delen av Arktis.

Europeiska kommissionen kommer att undersöka hur Horisont 2020 skulle kunna påskynda omsättningen av forskningsresultat till teknik och tjänster för kalla klimat och med kommersiell potential. Resultaten bör inbegripa bedömningar av processernas och teknikens hållbarhet när det gäller att säkerställa socialt skydd och miljöskydd, och skulle kunna bidra till utvecklingen av ”arktiska standarder”. Samtidigt som traditionell kunskap beaktas kommer de nära banden mellan forskning, vetenskap och teknik att garantera att utvecklingen sker på ett hållbart sätt.

Genom InnovFin-programmet²⁸ inom ramen för Horisont 2020, och särskilt Europeiska investeringsbanksgruppens och Europeiska kommissionens initiativ EU-finansiering för innovationer, kan forsknings- och innovationsprojekt med anknytning till Arktis²⁹ få hjälp att komma in på marknaden. Innovfin består av en rad integrerade och kompletterande finansieringsinstrument och rådgivningstjänster, som omfattar hela värdekedjan av forskning och innovation och stöder investeringar i företag av alla storlekar.

²⁷ http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/arctic-eu-funding/doc/results_en.pdf.

²⁸ InnovFin består av finansieringsinstrument och rådgivningstjänster. Det omfattar hela värdekedjan av forskning och innovation och stöder investeringar i företag av alla storlekar. Ytterligare upplysningar: <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/>.

²⁹ T.ex. finansieras fordonsindustrins anläggning för vinterprovning inom projektet Arctic Arc redan genom Innovfin (<http://spga.eu/>).

Många företag, särskilt små och medelstora företag, belägna i den nordligaste delen av EU blomstrar tack vare innovativa affärsmodeller och innovativ teknik (informationsteknik, databehandling och -tjänster, industridesign, delningsekonomin och den cirkulära ekonomin). **Ett faktiskt tillträde till den inre marknaden** är ofta av avgörande betydelse för att innovationer ska kunna gå från utvecklingsstadiet till marknaden. Kommissionen kommer därför att göra en särskild ansträngning för att stärka förutsättningarna för arktisk innovation och företagsamhet i och med genomförandet av sina strategier för en digital inre marknad³⁰ och genom förbättringen av den inre marknaden³¹. European Enterprise Network har varit särskilt framgångsrikt när det gäller att ”coacha” arktiska små och medelstora företag på deras egen begäran - det drivs av en stor efterfrågan i regionen. Kommissionen kommer att fortsätta att stödja denna verksamhet.

2.2 Forum för intressenter i den europeiska delen av Arktis

Samråd som genomförts av kommissionen och Europeiska utrikestjänsten bekräftar att för få investeringar görs i den europeiska delen av Arktis. Kommissionen inser behovet av att samarbeta nära med nationella, regionala och lokala myndigheter i den europeiska delen av Arktis och kommer att inrätta ett forum för intressenter i den europeiska delen av Arktis (European Arctic stakeholder forum) i syfte att stärka samarbetet och samordningen mellan olika EU-finansieringsprogram.

Tanken med detta tillfälliga forum är att sammanföra EU-institutioner, medlemsstater samt regionala och lokala myndigheter i syfte att bidra till fastställandet av centrala investerings- och forskningsprioriteringar för EU-medlen i regionen. Processen kommer också att vara öppen för Norge och Island inom ramen för avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt för Grönland inom ramen för den gemensamma förklaringen EU–Grönland. Europeiska kommissionen kommer att vara ordförande för arbetet som ska slutföras före 2017 års utgång.

Interregprogrammet Norra randområdet och Arktis kompletterar forumet och kommer att leda en pilotverksamhet som syftar till att sammanföra ett **nätverk av förvaltningsmyndigheter och intressenter** från olika regionala utvecklingsprogram i den europeiska delen av Arktis. Nätverket ska underlätta, planera och samordna förslagsinfordringar samt övervaka programmens inverkan på regionen. Relevanta nationella och internationella finansieringsinstrument kommer också att kunna delta i det nya samarbetsnätverket. Nätverket bygger på det omfattande arbetet inom och de många erfarenheterna från programmen och kommer att användas i intressentforumets arbete med att fastställa forsknings- och investeringsprioriteringar.

För att sammanföra forumets och nätverkets resultat efter 2017 kommer kommissionen att finansiera och bistå vid organisationen av **en årlig konferens för intressenter i Arktis** i den europeiska delen av Arktis för att stärka samarbetet och nätverksbyggandet mellan

³⁰ COM (2015)192 final.

³¹ COM (2015)550 final.

intressenter i syfte att förbättra kapacitetssuppleeringen, den internationella projektutvecklingen och medvetenheten om finansieringsresurser.

2.3 Investeringar

Investeringsplanen för Europa har börjat tillämpas och skulle kunna användas för att stödja infrastrukturprojekt i den europeiska delen av Arktis, inbegripet Grönland. Genom detta instrument och dess befintliga utlåningsverksamhet skulle Europeiska investeringsbanken (EIB) inte bara kunna hjälpa till att finansiera projekt för att förbättra transportförbindelserna på land, till sjöss och i luften, utan även telekommunikationer, energieffektivitetsprojekt och koldioxidsnål teknik. I enlighet med sitt mandat skulle EIB kunna investera i gränsöverskridande projekt mellan Sverige, Finland, Konungariket Danmark, Norge och Island med avsevärd utvecklingspotential.

Utarbetandet av dessa projekt skulle också kunna underlättas om man involverar Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå. Detta skulle kunna bidra till att locka nya finansieringskällor genom att maximera den privata sektorns deltagande och genom att komplettera de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Särskilda plattformar skulle kunna utvecklas för att sammanföra olika investerare i den arktiska regionen. Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling har också varit en viktig investerare i den arktiska regionen.

EU:s integrerade politik för Arktis är därför förenlig med investeringsplanen för Europa, som erbjuder sätt att främja investeringar i den arktiska regionen till förmån för medborgare och företag både under och ovanför polcirkeln.

Vad gäller **transportförbindelser** tillhör den norra delen av Finland, Sverige och Norge det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Detta nät underlättar investeringar i syfte att optimera nätverksfördelarna. Det är inriktat på gränsöverskridande sträckor och undanröjandet av flaskhalsar, och främjar användningen av hållbara transportsätt. Luleå, Kemi, Uleåborg, Narvik och Hammerfest har fastställts vara TEN-T-hamnar. De utgör viktiga kopplingar mellan sjö- och landtransport.

EU har medfinansierat anläggningsarbeten och undersökningar för att stärka såväl trafikomställningen som kapaciteten för järnvägstransport mellan Narvik, den bottniska korridoren och södra Skandinavien.

EU-institutionerna, medlemsstaterna, tredjeländer och industrin bör samarbeta kring utvecklingen av en optimal, hållbar blandning mellan olika transportsätt – för såväl långa som korta sträckor, passagerartrafik och frakttrafik. För att utnyttja nätet på bästa sätt bör en samordnad finansieringsstrategi också övervägas.

2.4 Rymdteknik

Med tanke på dess enorma yta och glesa befolkning kan den arktiska regionen dra stor nytta av rymdbaserade tjänster. För denna region krävs dock särskilda lösningar, eftersom den inte täcks av geostationära satelliter.

Copernicusprogrammet tillhandahåller redan kontroll- och övervakningstjänster med satelliter i banor runt polerna, och bidrar således till att tillgodose viktiga miljö- och säkerhetsbehov. När det väl har byggts ut kommer det europeiska bidraget till det globala systemet för satellitnavigering att kunna täcka den arktiska regionen och ge en säker och pålitlig navigeringskapacitet för luft-, sjö- och markbundna tillämpningar. Telekommunikationsbehoven kan dock inte tillgodoses med de nuvarande satelliterna som främst ligger i bana runt ekvatorn. Kommissionen kommer att undersöka om en lämplig lösning för Arktis skulle kunna övervägas som en del av ett möjligt förslag för att stödja nästa generations statliga satellitkommunikation inom ramen för den kommande rymdstrategin eller den europeiska handlingsplanen på försvarsområdet. EU kommer också att främja ett integrerat observationssystem för hela Arktis genom initiativet GEO Cold Region som är ett mycket viktigt verktyg för att undersöka, förutsäga och bedöma förändringar till stöd för regionens hållbara utveckling.

2.5 Säker havsrelaterad verksamhet

Med tanke på den ökande fartygstrafiken i Arktis, där vissa fartyg för EU-medlemsstaters flagg, bör EU bidra till att **stärka säkerheten vid navigering i Arktis** genom innovativ teknik och utarbetande av verktyg för att övervaka hur den ökande havsrelaterade verksamheten i Arktis utvecklas geografiskt och över tid. Sådan kunskap är av avgörande betydelse för att bedöma riskerna i samband med detta och fatta bättre beslut om möjliga åtgärder för att begränsa dessa. Som en första åtgärd ska Europeiska kommissionen 2016 offentliggöra en förslagsinfordran inom ramen för Horisont 2020, om utarbetande av ett nätverk för Arktis och Atlanten som ska ta itu med de hot mot sjöfartsskyddet som följer av Nordostpassagens öppnande³². EU bör också stödja de internationella ansträngningarna för att genomföra den internationella polarkoden som omfattar sjöfartsrelaterade frågor med betydelse för navigering i de arktiska farvattnen, bl.a. en utvidgning av söknings- och räddningsinsatser. Polarkoden förväntas träda i kraft den 1 januari 2017.

Det satellitbaserade automatiska identifieringssystemet (AIS) täcker Arktis, men de stora avstånden, navigationsproblemen på grund av is och den glesare sjöfarten i området innebär en utmaning när det gäller att få till stånd och leda söknings- och räddningsenheter för fartyg som behöver assistans. Forumet för europeiska kustbevakningsfunktioner (European Coast Guard Functions Forum, ECGFF) bör samarbeta nära med det nyinrättade **Arctic Coast Guard Forum** (ACGF), som skulle kunna spela en viktig roll när det gäller att främja en säker och miljömässigt ansvarsfull havsrelaterad verksamhet i Arktis.

³² Enligt SEC-21-GM-2016-2017 i Horisont 2020: Europaomfattande nät av yrkesverksamma och andra aktörer på säkerhetsområdet (Networks of practitioners and other actors in the field of security).

3. INTERNATIONELLT SAMARBETE OM FRÅGOR SOM RÖR ARKTIS

Problemen

För att möta de utmaningar som Arktis står inför, och ta fram lösningar, krävs gemensamma insatser på regional och internationell nivå. Den bredare geopolitiska dynamiken kan göra de förändringar som regionen påverkas av än mer komplexa. EU har ett stort intresse av att Arktis förblir ett område med konstruktivt internationellt samarbete där komplexa frågor behandlas genom förhandlingar, och där gemensamma plattformar kan upprättas som svar på framväxande risker. I synnerhet kan vetenskapen användas som en katalysator för att stödja samförstånd, och göra det möjligt att nå fram till gemensamt överenskomna lösningar och främja fredligt samarbete. Europeiska unionen är världsledande inom forskning och bör vara redo att delta mer i storskaligt globalt vetenskapligt samarbete. EU:s forsknings- och innovationsprogram Horisont 2020 är öppet för övriga världen och möjliggör partnerskap mellan regioner och länder med syftet att ta itu med globala samhällsutmaningar.

EU är engagerat i frågor med direkt betydelse för Arktis på internationell nivå genom FN och dess specialiserade organ (Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, Internationella sjöfartsorganisationen och Internationella civila luftfartsorganisationen) och underorgan (Förenta nationernas miljöprogram). Ett antal forum för arktiskt samarbete har inrättats under de senaste årtiondena, där det viktigaste är Arktiska rådet. De arktiska staterna har arbetat för att främja fred och stabilitet genom samarbete och tillämpning av rättsstatsprincipen. Med tanke på den arktiska regionens betydelse och de omfattande förändringar som är på väg, är det viktigt att EU fortsätter att samarbeta med partner i och utanför Arktis för att ta fram gemensamma ståndpunkter och lösningar på frågor som klimatförändringen, miljöskydd och vetenskaplig forskning.

Det är också viktigt att se till att lämpliga åtgärder vidtas för en effektiv förvaltning av Norra ishavet i syfte att garantera naturskydd, fredligt samarbete och fredlig tvistlösning, respekt för folkrätten och hållbar användning av marina resurser. Sjöfartsskydd får också allt större betydelse. I juni 2014 antog Europeiska rådet en strategi för sjöfartsskydd för hela havsområdet³³. I strategin och den åtföljande handlingsplanen anges ett antal utmaningar som påverkar havsområdet och åtgärder på EU-nivå föreslås.

Politiska åtgärder

3.1 Internationella organisationer och forum

EU bör inta en aktiv förhandlingsposition i relevanta FN-forum för att uppmuntra alla länder och regioner att ta sitt ansvar, särskilt när det gäller klimatförändringen och miljöskydd, men också i fråga om nya utmaningar såsom sjösäkerhet och hållbar förvaltning av land- och sjöbaserade resurser.

³³ Europeiska unionens råd (11205/14).

EU erkänner och stöder befintliga rättsliga instrument för förvaltning av världshaven. I synnerhet utgör **Förenta nationernas havsrättskonvention** en ram för förvaltning av Norra ishavet, bl.a. när det gäller fredlig tvistlösning. EU kommer att stödja dessa ansträngningar genom att delta i en strategisk dialog med intressenter i Arktis och tredjeländer om säkerhetsfrågor och genom att främja en fortsatt regelbaserad havsförvaltning.

EU kommer att fortsätta att **delta aktivt i Arktiska rådet**, som är det viktigaste forumet för internationellt samarbete i regionen, genom att bl.a. delta i och bidra till arbetet i relevanta arbets-, insats- och expertgrupper. EU ser fram emot ett samarbete med Arktiska rådets nuvarande och framtida ordförandeskap och ett snabbt genomförande av sin ansökan om observatörsstatus i enlighet med Kirunadeklarationen från maj 2013³⁴. EU bör också samarbeta med Arktiska rådet om frågor som rör havsförvaltning, bl.a. genom att delta i arbetsgruppen för arktiskt samarbete på havsområdet (Task Force on Arctic Marine Cooperation).

EU kommer att fortsätta att stödja regionalt och subregionalt samarbete, bl.a. genom sitt medlemskap i Barentsrådet och genom den nordliga dimensionen. EU deltar också i regionalt samarbete inom ramen för FN:s ekonomiska kommission för Europa och särskilt Uneces konvention om långväga gränsöverskridande luftföroreningar. Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet är också partner för Europeiska unionen, inte minst med tanke på deras långa samarbete med EU och deras arktiska samarbetsprogram.

Inom dessa samarbetsramar behandlas många viktiga frågor på regional nivå, och de kan ha avsevärd inverkan på ursprungsbefolkningarna och lokalsamhällena.

3.2 Bilateralt samarbete

EU bör samarbeta med alla arktiska partner, inbegripet Kanada, Ryssland och Förenta staterna i syfte att ringa in ytterligare samarbetsområden, t.ex. vetenskap och investeringar. EU kommer också att samarbeta med alla stater som har ett växande intresse i Arktis, t.ex. Kina, Indien, Japan, Republiken Korea och Singapore, om frågor av gemensamt intresse och om gemensamma problem.

EU samarbetar med Grönland inom ramen för partnerskapet mellan EU och Grönland³⁵. Partnerskapet syftar till att bistå Grönland i hanteringen av stora utmaningar, särskilt i fråga om hållbar diversifiering av ekonomin och stärkande av den administrativa kapaciteten. EU ger budgetstöd till Grönland för att stärka utbildningssektorn som en drivkraft för hållbar utveckling. EU kommer att fortsätta att bedriva politisk dialog på lämplig politisk och teknisk nivå om gemensamma problem, t.ex. globala frågor (energi, klimatförändring och miljö samt naturresurser) och arktiska frågor.

³⁴ ”Arktiska rådet ställer sig positivt till EU:s ansökan om observatörsstatus, men skjuter upp det slutgiltiga beslutet om genomförandet till dess att rådsmedlemmarnas farhågor, som ordföranden för Europeiska kommissionen berörde i sin skrivelse av den 8 maj, har stillats, under det att EU får observera arbetet i rådet till dess att rådet agerar i fråga om förslaget i skrivelsen.”

³⁵ Rådets beslut 2014/137/EU av den 14 mars 2014 om förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan.

Politiken för Arktis och arktiska frågor kommer att förbli en viktig del av EU:s förbindelser med Island och Norge.

3.3 Dialog med Arktis ursprungsbefolkningar

EU kommer även fortsättningsvis att **samarbeta med Arktis ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen** för att se till att deras synpunkter och rättigheter respekteras och främjas i den pågående utvecklingen av EU-politik med inverkan på Arktis. Europeiska kommissionen är värd för ett årligt dialogmöte med företrädare för Arktis ursprungsbefolkningar där syftet är att utbyta synpunkter och komma överens om områden för ytterligare samarbete, särskilt vad gäller företagande och mänskliga rättigheter. EU bör fortsätta att arbeta för att öka samstämmigheten mellan EU:s inre och yttre politik gentemot ursprungsbefolkningarna.

EU ger stöd till lokalsamhällen genom flera av sina finansieringsprogram, bl.a. de nationella programmen inom ramen för ESI-fonderna, programmen för territoriellt samarbete och programmen inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet³⁶. Programmet Norra randområdet och Arktis är inriktat på att använda innovation för att bibehålla och utveckla robusta och konkurrenskraftiga samhällen, uppmuntra företagande, främja energitrygga samhällen och utveckla kultur- och naturarvet. Förutom för de nio länder i den europeiska delen av Arktis som deltar i programmet är det även öppet för partner i Kanada och Ryssland.

3.4 Fiskeriförvaltning

EU bör välkomna den förklaring som fem arktiska kuststater nyligen undertecknat om **fisket i Arktis**³⁷ och behovet av mer information om ekosystemen i Norra ishavet innan denna region öppnas för kommersiellt fiske. Eftersom området ligger utanför nationell jurisdiktion kommer dock alla berörda länder, inte bara kuststaterna, att behöva samarbeta för att vidta lämpliga internationella åtgärder. Denna ram bör i sinom tid inbegripa en ny regional fiskeriförvaltningsorganisation eller ett nytt regionalt fiskeriförvaltningsarrangemang, i kombination med en ny regional havskonvention, för att garantera att resurserna i det öppna havet i Arktis bevaras på lång sikt och används på ett hållbart sätt. Europeiska kommissionen anser att en sådan ram endast kan inrättas på ett öppet och inkluderande sätt, och välkomnar bredare förhandlingar med deltagande av de stora fiskerinationerna.

3.5 Vetenskapligt samarbete

EU bör främja och underlätta ett effektivt internationellt vetenskapligt samarbete genom att stödja transnationell tillgång till forskningsinfrastruktur och öppna dataresurser för att förbättra de politiska och ekonomiska kopplingarna samt bibehålla goda förbindelser med viktiga länder i regionen. Unionen positionerar sig redan som en partner för globalt samarbete, och kompletterar därigenom medlemsstaternas arbete i Arktiska rådet. EU bör främja vetenskapligt samarbete på internationell nivå inom ramen för **den transatlantiska alliansen för havsforskning (och forskning om Arktis) (Transatlantic Ocean (and Arctic)**

³⁶ T.ex. Interreg IV A Nord, programmet Norra randområdet och Arktis samt Kolarctic-programmet för gränsöverskridande samarbete.

³⁷ <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/folkerett/declaration-on-arctic-fisheries-16-july-2015.pdf>.

Research Alliance)³⁸, som bildades genom Galwaydeklarationen i maj 2013 och som inbegriper Kanada, EU och Förenta staterna.

För att komplettera de tillgängliga uppgifterna om havsbotten i haven runt Europa och om växt- och djurlivet i dessa hav, har Europeiska kommissionen uppställt som mål att utarbeta en **karta med multiupplösning över hela havsbotten** och den överliggande vattenpelaren senast 2020. Från och med 2018 kommer projektet även att omfatta Barents hav. Mer än 100 organisationer, också från Island, Norge och Ryssland, samarbetar inom ramen för det europeiska nätet för marin observation och datainsamling (EMODnet) för att göra sina uppgifter om haven mer tillgängliga, kompatibla och användbara för slutanvändarna. Uppgifterna kommer att göras tillgängliga via en gemensam webbportal.

Initiativet är viktigt för att driva på den hållbara tillväxten i den blå ekonomin. Det uppskattas att man genom att ge bred tillgång till de högkvalitativa havsuppgifter som finns hos offentliga organ i EU kan öka produktiviteten med mer än 1 miljard euro per år³⁹: privata och offentliga organ, samt hydrografiska inrättningar, forskningsinstitutioner och organisationer i det civila samhället skulle inte behöva göra nya undersökningar av områden som redan har undersökts, men för vilka uppgifterna hittills varit oåtkomliga. Det skulle kosta dem mindre att bearbeta redan befintliga uppgifter. Forskningen om säkerhetsfrågor som omfattar arktiska resurser med dubbla användningsområden bör stärkas, liksom utbytet av bästa praxis på området.

4. SLUTSATSER OCH NÄSTA STEG

1. Detta policydokument bör vägleda EU:s åtgärder under de kommande åren, och Europeiska kommissionen och den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik uppmanar Europaparlamentet och Europeiska unionens råd att lämna synpunkter. EU kan komma att se över denna politik beroende på den framtida utvecklingen.

2. Som en del av sitt strategiska engagemang för Arktis bör EU arbeta med regionen när det gäller tre frågor, nämligen

- klimatförändring och skydd av miljön i Arktis,
- främjande av hållbar utveckling i regionen, och

³⁸ EU, Kanada och Förenta staterna försöker utveckla sitt samarbete om marin och arktisk forskningsinfrastruktur. Horisont 2020 främjar dock ett ännu vidare samarbete med bredast möjliga tillgång för olika länder till forskningsinfrastruktur, och stöder en öppen datapolicy som syftar till att förbättra de politiska och ekonomiska förbindelserna och vidmakthålla goda relationer med alla länder i regionen och med dem som är intresserade av forskning om Arktis. Ytterligare upplysningar om **den transatlantiska alliansen för havsforskning (och forskning om Arktis) (Transatlantic Ocean (and Arctic) Research Alliance)**: <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?lg=en&pg=transatlantic-alliance> .

³⁹ Commission Staff Working Document Marine Knowledge 2020: Roadmap accompanying the Document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Innovation in the Blue Economy realising the potential of our seas and oceans for jobs and growth (SWD/2014/0149 Final) (ej översatt till svenska).

- stöd till internationellt samarbete om frågor som rör Arktis.

3. EU måste se till att de nödvändiga samordningsstrukturerna finns på plats på EU-nivå för att möta framtidens utmaningar. Rådet skulle kunna överväga att inrätta en arbetsgrupp om arktiska frågor och nordligt samarbete, och Europaparlamentet skulle kunna överväga att inrätta en delegation om arktiska frågor och nordligt samarbete.